

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Guvernul și Băncile țărănești din Ardeal și Banat. — Aria „Creditului renăscut”. — Raționalizarea individuală. — Cronica economică. — Argumente. — Importante hotărâri ale Comisiei Centrale a Timbrului. — Lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Guvernul și băncile țărănești din Ardeal și Banat.

Dl primministru Gh. Tătărăscu a făcut Duminecă, 12 crt., la orele 9 seara, declarații la radio.

În legătură cu aceste declarații Consiliul de administrație al „Solidarității” a hotărât în ședința sa din 14 crt., să dea următorul comunicat pentru lămurirea opiniei publice:

Am citit în ziarul „Viitorul”, oficiosul guvernului, textul autentic al declarațiilor făcute de către dl primministru Gheorghe Tătărăscu Duminecă seara (12 Decembrie 1937) la radio.

Asociația noastră a făcut, nu face și nu va face politică niciodată.

Nu acesta este rostul ei.

Rostul ei este să apere interesele mari ale economiei românești din Ardeal și Banat.

Cu acest scop a fost înființată încă în anul 1907.

Polemica domnului primministru Tătărăscu cu domnul Iuliu Maniu, președintele Partidului Național-Țărănesc, fost primministru și dânsul în mai multe rânduri, nu este îngăduit să preocupe asociația noastră.

În schimb ne interesează foarte de aproape declarațiile, ce le-a făcut domnul primministru Tătărăscu în legătură cu institutele noastre de credit din Ardeal și Banat.

Iată textul acestor declarații („Viitorul” No. 8982 datat 14 Decembrie 1937).

„Am ajutat institutele de credite românești din Ardeal și prin acest ajutor ele s'au putut menține ȘI INFLORI”.

Acestea sunt declarațiile.

Starea de fapt este următoarea:

INSTITUTELE DE CREDIT ALE ȚĂRANILOR ROMÂNI DIN ARDEAL ȘI BANAT — înființate de țărani, pentru interese țărănești, sub stăpânirea străină — SUNT DISTRUSE.

Le-a distrus: Legea dela 7 Aprilie 1934, care a despăgubit multe instituțiuni, dar care nu a acordat nici o despăgubire băncilor țărănești din Ardeal și Banat.

Le-a distrus: Un guvern, care a promis sprijin, dar nu l-a dat decât anu-

mitor instituțiunii din țară: Băncilor fărănimii din Ardeal și Banat — cu toate stăruințele noastre repetate la infinit — nu li s'a dat NICI UN SPRIJIN.

Acesta este adevărul.

Institutede de credit ale fărănimii din Ardeal și Banat vor fi înflorind ele, dar pe cealaltă lume, căci aci pe pământ românesc și sub guvern românesc n'au cum să mai înflorească din moment ce sunt în agonie.

Și doar se știe bine, că o sumă de Lei 300 Milioane le-ar putea învia pe toate. Nimeni din guvern nu pare să se gândească însă în mod serios la dezastrul produs pentru economia românească a Ardealului și Banatului prin distrugerea acestor instituțiuni de credit ale fărănimii. În schimb, de câteori este vorba despre Ardeal și despre fărănimea românească din Ardeal și Banat, plouă și răsună declarații frumoase dela locuri înalte — declarații, cari nu au decât un singur cusur:

NU STAU PE TEMELIA ADEVĂRULUI.

Sibiu, 14 Decembrie 1937.

Consiliul de administrație al Asociației băncilor românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
„SOLIDARITATEA“.

Aria „Creditului renăscut“.*)

Multe vor fi rezervele și rectificările pe care le sugerează formularea celor 20 de auto-răspunsuri, la cele tot atâtea auto-întrebări, din cuvântarea de propagandă electorală, scandată Duminica trecută, la radio, de dl primministru Tătăărăscu, drept apologie a operii săvârșite de guvernul liberal în etapele primei perioade de guvernare.

Dacă fiecare din cele 20 de puncte afirmative ar fi trecute prin filtrul verificărilor statistice sau pe teren, ori ar fi puse față în față cu rezultate și realități prezente pe alte planuri și care de fapt anihilează sau micșorează importanța datelor optimiste înfățișate de dl primmi-

*) Reprodus din „Universul“ No. 34° din 18 Decembrie 1937.

nistru, vom avea astfel oglinda fidelă a situației, cu retușarea exagerărilor — dealtfel omenești și explicabile la cei puși să-și judece propria zămislire.

Să ne oprim pentru un moment, la prima întrebare-răspuns, formulat astfel de dl primministru Tătăărăscu în fața microfonului:

„Da sau nu — am înfăptuit marea reformă a conversiunii datorțiilor, față de care trei legi anterioare se arătasera neputincioase și am desrobit astfel pentru a doua oară fărănimea noastră, renăscând în acelaș timp creditul și readucând pacea și liniștea într'o țară tulburată“?

Confruntând declarația prezidențială cu realitatea, ce constatăm, pe teren? Un lucru foarte simplu: fărănimea a fost desrobită de pasivul ei la băncile populare, dar în scurt timp fu robită cămătarului satului sau cămătarului dela oraș, cari au răsărit ca păsările de noapte pe ruinele cooperației.

A renăscut creditul și s'a restabilit pacea peste țara tulburată?

Aruncați-vă privirea peste datele serviciului statistic din ministerul de justiție, ca să vă încredințați de creșterea polițelor protestate și de sporul insolvenților pe piață.

Dar cece e mai grav, din marea masă a debitorilor beneficiari ai conversiunii, numărul celor cari mai plătesc la soroacele din 15 Mai și 15 Noembrie cei câțiva Lei, la cât li s'au redus ratele semestriale se micșorează simțitor, cece reiese clar din ultimele bilanțuri ale băncii Naționale.

A renăscut creditul? Dar criza de credit pe piață este notorie, iar chiria banului crește atât de rapid, încât tinde să atingă proporțiile la care ajunsese înainte de criza generală din 1929.

A renăscut creditul? Poate; dar numai pentru străini și minoritari, — aproape singurii stăpâni și beneficiari ai activității noastre economice — și poate numai înăuntrul băncilor și întreprinderilor lor.

În afară de cele câteva bănci mari bucureștene, toate băncile românești din restul țării sunt astăzi la pământ. Interesați-vă la Consiliul Superior Bancar de pe lângă Banca Națională, ca să vedeți

situația jalnică a băncilor românești din noile provincii. La ultima ședință a acestui consiliu, a venit în discuție cazul extraordinar al uneia din băncile românești din Ardeal, care n'a putut îndeplini formele cerute de noua lege bancară din lipsă de fonduri. S'a constatat cu acest prilej că în mai bine de trei ani de zile acea bancă n'a putut încasa din ratele de conversiune decât 700 (șapte sute) Lei și că numai cheltuielile făcute cu încasarea acestei sume de nimic au costat-o îndoit decât încasase. (În altă parte a ziarului reproducem de altfel un răspuns al băncilor românești din Ardeal, grupate în asoc. „Solidaritatea”, din care se poate vedea situația lor mizeră și tratamentul de care s'au bucurat din partea guvernului).

Să ne mai mirăm atunci că cele dintâi și aproape singurele dintre băncile noilor finuturi, care au putut satisface condițiunile noii legi bancare au fost băncile minoritare, care lucrează în plin și sunt în continuă prosperitate; care au primit la timp și primesc încă subsidii dela guvernele statelor tutelare; care au isbutit să atragă spre ele chiar și economiile țărănilor români, în timp ce băncile românești din noile provincii sunt lăsate în completă părăsire, iar la ghișeele lor cântă cucuveaua?

Dacă aceasta înseamnă renașterea creditului român și întinderea liniștei în țară, atunci tot pe urechea asta să ne culcăm, că o să ne meargă bine.

Cu asemenea auto-eloroformizări a fost lăsat neamul ăsta al nostru pradă mizeriei și invaziei tuturor liftelor străine. De aici ni se trage tot răul care ne-a cuprins și de care tot nu ne dăm încă serios seama.

Dar aceasta nu înseamnă că ceasul desmetecirii nu va veni. El e mai aproape ca oricând.

Raționalizarea individuală.

Taylorismul și stachanovismul despre care am amintit într'un număr precedent al acestei reviste, se aplică în ordinea naturală a lucrurilor, la munca de fabrică, ori în genere la munca colectivă, unde individul face parte dintr'un mecanism vast, înlocuind ca roțile unei mașini complicate. Munca este asigurată

numai prin funcționarea de ansamblu al întregului mecanism; prin urmare, dacă scoatem o rotilă din acest mecanism, rotila singură nu poate presta nimic.

Omul care singur își croiește drumul în viață, va trebui asemenea să aibă sistemul său de muncă prin care să folosească rațional energiile și timpul său, cu scopul de a reuși în lupta pentru existență. Este necesar deci, ca omul să se raționalizeze pe el însuși. Metodul prin care se face lucrul acesta, este, ca orice unealtă sau mașină, un mijloc economic. Nici taylorismul, nici stachanovismul nu se poate asemăna în rezultatele sale, cu raționalizarea metodelor personale de lucru. Arta de a multiplica puterile tale proprii, aptitudinile și reușitele tale, înseamnă a te raționaliza însuși.

Prima recerință a raționalizării individuale este, să fii sincer față de tine însuși. Aceasta înseamnă, să ne examinăm pe noi înșine cu cea mai mare rigoare, să ne supunem unei auto-spovedanii, pentru ca să ne cunoaștem atât fizicul cât și sufletul. Să ne examinăm corpul, pentru ca să ne convingem despre părțile sale tari, și părțile sale slabe. Să nu ne apucăm de lucruri pentru cari corpul nostru nu e potrivit. Un om debil, sau cu un defect corporal organic, să nu se apuce de o carieră care cere multă prestațiune fizică, cum ar fi drumuri lungi, nopți nedurmite, mișcare continuă.

Pentru ajungerea scopului ce ni l-am propus, corpul omului poate fi privit ca o unealtă de mare valoare, pe care trebuie s'o ținem în condiția cea mai bună de funcționare. Prin urmare, curățenia, elasticitatea și tenacitatea lui trebuiesc conservate prin mijloace potrivite. Primul loc în această privință îl țin alimentele. Elementele chimice fundamentale ale omului nu diferă într'u nimic de cele aflate în larga natură. De multeori se constată analogii ciudate. Spre exemplu s'a constatat, că fluiditatea în care plutesc globulele sângelui, corespunde în compoziția sa exact apei marilor oceane.

Mâncări simple și consistente dau elementele cele mai valoroase unui corp sănătos. O justă balanță între cărnuri și vegetale, o cumpătare în beutură, precum și o justă împărțire a timpului de odihnă și de lucru, sunt principii relativ simple pentru conservarea puterii de muncă a fizicului nostru.

Examinarea însușirilor noastre sufletești, respective intelectuale, este încă de o importanță și mai mare, mai cu seamă în zilele noastre, când vedem un exod al tineretului dela sate, în căutarea de cariere intelectuale. În privința aceasta trebuie să fim cu toții în clar, că nu e suficient ca cineva să fi studiat la universitate, pentru ca să devină un bun medic, un bun avocat, sau un bun inginer. Dacă nu este dotat dela natură cu calități inerente pentru aceste cariere, cu toate studiile ce va fi făcut, va rămâne toată viața sa un cârpaci. Un om dotat dela natură cu fantezie

vie, nu trebuie să se apuce de matematici; și acela care jonglează cu ecuațiuni ca altul cu un balansor, să nu voiască cu tot prețul a fi poet.

Echilibrul sufletesc al omului e tot așa de important ca cel fizic. Intocmai cum corpul trebuie antrenat și nutrit rațional, pentru ca să poată presta munca ce avem de terminat, tot așa trebuie tratat și psihicul. Nu fără temeiul zice Latinul, că „minte sănătoasă locuiește în corp sănătos” — însă și inversat, dictonul acesta este tot așa de adevărat, deoarece între corp și suflet există o corelație de care trebuie să ținem cont neapărat.

Prima condiție a unei munci intelectuale încoronată cu succes, este ca omul să pornească la munca zilnică recreat sufletește și voios. Aceasta înseamnă să nu fie adumbrat de griji, și să fie cu capul limpede. Un șef care ține ca subalternii săi să presteze maximum de muncă, nu va căuta ca prin săcălii meschine să altereze această bună dispoziție sufletească, deoarece s'ar asemăna la caz contrar cu un sabotor, care în mod conștiu strică unealta menită pentru perfecționarea muncii.

O personalitate adevărată nu se mărginește numai de a arăta angajatului singuraticile lucrări pe cari trebuie să le facă, ci el îl va introduce în cunoașterea întregii organizații de care dispune întreprinderea, și marile linii de orientare. În felul acesta angajatul va fi pus în situația de a cunoaște mai bine scopul muncii sale, și va fi indirect stimulat de a căuta și a găsi mijloacele și căile cele mai potrivite de înaintare. Se poate însă spune, că în genere acest principiu este adoptat destul de rar, deoarece celor mai mulți le convine mai bine de a păstra pentru sine cunoștința unor chestii mai importante, decât să le divulge subalternilor lor, de teamă ca nu cumva vre-unul dintre aceștia să vină cu o idee mai bună de rezolvire decât a lor. Acesta este „sacru egoism” aplicat pe dos.

A doua recerință a raționalizării individuale, care e în strictă legătură cu cele precedente, e ca fiecare să știe în prima linie că ce vrea. Aceasta nu se referă numai la forțele sale fizice și spirituale, ci și la puțința sa economică. Acela care, fie cu privire la pregătirile sale fizice, fie cu privire la cele intelectuale, a pornit dela început pe drum greșit, nu va fi niciodată sigur pe picioarele sale, fiindcă nimic nu e greșit, decât a fi de părerea, că omul poate face toate, numai să aibă voință tare, și să-și poată porunci. Dacă ar fi așa, atunci voința omului s'ar putea antrena prin diferite exerciții întocmai ca musculatura membrilor. Sunt teorii cari ne învață, că simpatiile și antipatiile sunt ușor de influențat prin voința noastră. Azi știm, că orice încercare îndreptată contra naturii omului, să răzbună amar.

În privință economică, necunoașterea precisă a forțelor noastre, poate avea consecințele cele mai funeste. Să nu ne apucăm deci cu pregătiri mici și cu capital mic, de lucruri mari.

Fiecare organism tinde într'ocolo, ca să aibă cele mai utile condiții de viață. Omul poate ajunge la această țintă prin aplicarea strictă a rațiunii sale; prin eliminarea din viața sa a acelor scopuri cari nu corespund aptitudinilor sale, și adoptarea acelor cari urmărite și ajunse, îi aduc stabilitate și mulțumire.

Dorința de a munci poate fi stârnită prin țelul ce ni-l punem, și entuziasmul pentru atingerea acestui țel. Ea poate fi produsă însă și de energii acumulate de nervi și de musculatură.

Lipsa de perseverență e de obicei un semn de slăbiciune corporală și psihică, deoarece fiecare scop de viață trebuie să animeze pe om până la realizarea lui. Omul care succede în viață, își pune numai o țintă pe care o poate atinge. Contrarul e nerozie.

Fiecare lucrare ar trebui să se compună din două părți: una pregătitoare, și alta executivă. O bună metodă de lucru trebuie să elimine toate elementele neesențiale și nu neapărat necesare. Mai întâi trebuie să definim bine scopul pentru care lucrăm. Prin studierea lui vom afla apoi cele mai bune mijloace și cele mai scurte căi de realizare. Dacă suntem în clar și asupra cauzelor adevărate cari ne îndeamnă la realizarea unui scop, vom reuși. Un scop de viață aduce consecințe și unitate în acțiunile noastre.

Unii mari savanți atribuesc o mare valoare principiilor și maximelor cari au să ne călăuzească. Practicienii sunt însă de altă părere. Ei susțin că o acțiune nu poate fi bazată pe principii, deoarece într'o întreprindere, sau în negoț, situațiile variază ca într'un caleidoscop, și un principiu valabil azi, devine mâine nep practicabil, așa că trebuie schimbat. Fiecare om care reușește, este concret și obiectiv, și principii care nu mai corespunde, îl abandonează fără regret.

Tocmai așa stăm și cu caracterul omului. De obicei se spune, că pentru a reuși, e nevoie de caracter. Sub caracter înțelegem însă statornicie în aplicarea principiilor, tezelor și programelor, ca și cum în viața practică am putea acționa pe bază de programe, principii și teorii. *) Toate acestea nu duc la țintă, ci fiecare trebuie să-și croiască drumul său amăsurat împrejurărilor date, cari nu se potrivesc de obicei cu programe și principii. O persoană care încă din copilărie se întreabă, cum pot să-mi satisfac această trebuință; cum pot să-mi împlinesc această dorință; Cum pot să realizez acest scop, va ajunge desigur mai departe decât acela care se îndoapă din cărți cu principii și teorii.

*) v. Dr. G. Grossmann. Selbstrationalisierung.

Din cele premergătoare rezultă deci următoarele învățăminte :

1. Să ne punem numai astfel de probleme pentru a căror realizare posedăm toate calitățile fizice ;
2. Pentru realizarea căroră posedăm toate calitățile spirituale ;
3. Pentru realizarea căroră posedăm toate materialele precum și mijloacele financiare și tehnice.

Prin urmare nu trebuie numai să aducem în armonie viața cu aptitudinile noastre, ci trebuie să fim în clar pentru care problemă ne entuziasmăm mai mult ; care țel îl dorim mai mult ; cari sunt calitățile noastre naturale cele mai eminente. Dacă cunoaștem toate acestea, atunci trebuie să punem cu măiestrie în joc aptitudinile noastre cele mai mari pentru atingerea țelului.

E. VANCU.

Cronica economică.

— În ultima ședință a Delegației economice a guvernului s'au luat o serie de probleme în discuțiune. Principală chestiune, care a format obiectul unei ample discuțiuni a fost modificarea acordurilor de plăși, pe cari România le are cu diferite țări. În această privință, dl Mitiță Constantinescu, Guvernatorul Băncii Naționale a României a făcut o expunere detaliată asupra stadiului, în cari se găsec tratativele începute cu anumite țări, remarcând, că convorbirile avute până în momentul de față nu au avut prea mari rezultate. Astfel, scopul tratativelor cu Germania, prin care noi urmărim obținerea de devize libere pentru exportul de petrol și cereale, care depășește contingentele admise de convenția generală, precum și o plafonare a exportului nostru de materii prime în proporție cu nevoile de import de produse finite, — nu a fost încă atins. Se spune că delegația germană nu poate modifica acordul de clearing cu România, fără ca să nu modifice asemenea acorduri și cu celelalte state. Germania, însă, se învoește de a pune la dispozițiunea pieții românești un credit de 10—20 milioane de R. M. în mașini industriale urmând ca plata să se facă ulterior prin contra valoarea exportului nostru în acea țară. Exporturi în compensație, cerute de Germania nu se mai poate admite, după cum nu se mai admite acest fel de exporturi nici pentru alte țări.

Semnarea acordului cu Elveția s'a amânat, până când vom obține cota de devize libere, pe cari le necesită interesele generale ale țării, precum

și înlocuirea actualului acord de clearing cu un acord de transfer.

Tot în ședința ultimă, Delegația s'a ocupat cu prima de 38% pentru toate comenzile de stat, făcute în țările cu valută forte. Până acum, autoritățile publice nu fineau seama de această primă, din care cauză bugetele lor erau grevate de respectiva cotă, pe care statul era obligat să o verse Băncii Naționale a României. Pe viitor, se va fine seama și de prima de 38 la sută pentru toate comenzile statului făcute în țările cu valută forte.

— Factorii vieții noastre economice sunt preocupați în momentul de față de una dintre problemele importante ale economiei românești: intensificarea raporturilor economice cu Italia. Se știe că noi am avut convenții economice și de plăși cu Italia. Din cauza măsurii sancțiunilor, la cari am aderat și noi, convenția a fost suspendată. După încetarea sancțiunilor, s'au făcut încercări timide de a relua legăturile cu Peninsula, însă cu rezultate foarte reduse. Deocamdată s'a stabilit, că tratativele se vor duce la Roma, la o dată ce se va fixa ulterior. Principalele probleme, pe cari delegația română va trebui să le deslege sunt două: exportul de petrol și cereale și sumele blocate. De sigur, principala noastră nădejde, care ne va procura stocul de devize, de cari avem nevoie, o constituie petrolul. Deși Italia nu dispune de devize suficiente, totuși până în cele din urmă se va găsi soluția, care să împace interesele ambelor țări. În ce privește sumele blocate, România va urma procedeele, pe cari le-a aplicat și față de alte țări.

— În continuarea ședinței ultime, de care vorbeam la începutul cronicii de azi, Delegația economică a guvernului s'a întrunit din nou la 10 Decembrie a. c., luând în discuțiune mai multe chestiuni ce interesează economia românească. Dl Bujoiu, Ministrul Comerțului, a arătat că, deși balanța noastră comercială a fost în ultimul an foarte activă, întrecând cele mai optimiste prevederi, totuși se impune modificări radicale regimului contingentării. În special, s'a cerut desființarea supracotei și revizuirea cotei importatorilor. Deasemenea, s'a mai cerut simplificarea formalităților necesare la eliberarea autorizațiilor de import și a vizei de transfer. Dl Bujoiu intenționează să mărească atribuțiile comisiei contingentării și să reducă numărul membrilor ei dela 15 la 5, pentru ca aceasta să se poată întruni cu mai mare înlesnire. Prin acordul încheiat cu Germania, Ministrul Industriei și Comerțului a arătat, că s'au creat mărfurilor și produselor românești noi debușee. Toate mărfurile importate sau exportate din și în Germania, vor fi lichidate prin clearing. Deasemenea s'au făcut cu-

noscute de către dl Mircea Cancicov avantajele obținute de România în urma aranjamentului încheiat cu detentorii austrieci și elvețieni de rente românești. S'a mai examinat și chestiunea intensificării culturii inului și a cânepii și industrializarea acestor produse, decizându-se ca să fie însărcinat cu executarea acestui program dl Manolescu Strunga.

S. P.

NOTE.

Argumente.

Fără să discutăm „politică“, avem chiar oroare de ea, încreștăm câteva rânduri în coloanele acestei Reviste, câteva note pe marginea discursurilor rostite în campania electorală de politicienii noștri. Și, chestiunea e de domeniu economic. Astfel am reținut-o fiind interesantă.

Să povestim faptele.

Întâmplarea face să asistăm la o întrunire liberală, într'o comună rurală din Țara Oltului. Vorbea prefectul județului, un deputat, un senator și chiar un fost ministru, natural, toți candidați pentru alegerile cari vin. Se înșirau realizările guvernului Tătărescu, multe și însemnate. La un moment dat un țăran binevoiesțe a pune o întrebare:

„Bine domnule ministru și domnule prefect, să ne spuneți de ce s'a scumpit fierul? Că înainte „raful“ costa 80 de Lei, iar azi când îl cumpărăm cu 200 de Lei, zici că'i lesne“.

Întrebarea săteanului ni s'a părut bine venită, că forma o nemulțumire generală și eram curioși de răspuns.

Iată-l.

A spus dl prefect: „să vedeți oameni buni și'n privința asta cuminența dlui Gheorghe Tătărescu. Dumneavoastră știți prea bine că în 1933 perechea de boi costa 4.000 de Lei, iar azi îi vinzi cu 16.000 de Lei. Deci s'a urcat cu de 4 ori valoarea lor de atunci. S'a scumpit și viața, iar muncitorul din fabrică a cerut creșterea plății. Apoi, mai știți că domnul Aușnit îi cu fierul la noi în țară. Omul ăsta a vrut să urce prețul fierului la de 4 ori valoarea lui de mai înainte și atunci dl Tătărescu a spus: stai domnule Aușnit că nu se poate. Dumneata să urci plata lucrătorilor din fabrică, dar prețul fierului să nu crească decât de 2 ori valoarea veche. Prin urmare vedeți că prețul la perechea de boi a crescut de 4 ori, iar la fier numai de 2 ori. Deci tot țăranii au câștigat“.

Așa-i situația economică din țară. Cu argumente de acestea vin domnii politicienii în fața țăranilor. Iar aceștia îi cred. Ei nu cunosc situația adevărată din industria țării noastre. Nu știu că muncitorul din fabrică e plătit prost, iar, „conu“ Aușnit câștigă pe lună peste un milion de Lei. Și urcarea prețului nu a făcut-o pentru muncitori, ci pentru domnii politicienii pe care îi finanțează din greu pentru a-l apăra la nevoie.

Să mai comentăm astfel de fapte, e de prisos. Țasta-i sistemul de propagandă electorală la noi.

Votul, votul și'n colo „bașta“.

N. DAVID.

Importante hotărâri ale Comisiei Centrale a Timbrului.

Timbrarea cambiilor și acțiunilor cambiale. Reecipisele și actele juridice ale Băncii Naționale.

Transmiterea Cambiilor: Se menține deciziunea acestei Comisiuni din 29 Februarie 1932, cu adăugirea că scutirea acordată de art. 162 (vechi 107) din legea Cooperației, se extinde și la prima transmisiune făcută de cooperativă unor persoane și instituțiuni străine de cooperajie.

De îndată însă ce pe cambie va apare ca girant o astfel de persoană sau instituțiune, cambia va fi supusă impozitului prevăzut de lege.

Acțiunile Cambiale: Toate acțiunile cambiale, intentate la orice dată pe baza art. 76 din legea conversiunii, sunt supuse la impozitul de 0.30 la sută prevăzut de art. 75 din legea citată și art. 5 paragr. I. alin. 3 din legea timbrului.

Timbrarea recipiselor Băncii Naționale: Banca Națională nu beneficiază de scutirea de timbru și în consecință recipisele liberate pentru efectele depuse în păstrare, scrisorile de decontare a cupoanelor încasate la aceste depozite, — oricare ar fi calitatea părților cărora li se eliberează asemenea acte — sunt supuse timbrului și impozitului prevăzut de lege.

De altfel și pentru orice alte acte juridice, încheiate cu o parte care pe baza legii timbrului beneficiază de scutire. Banca Națională va trebui să suporte taxele și impozitele cuvenite fiscoi, pe baza principiului stabilit de art. 44 din lege.

Lichidarea datoriilor agricole și urbane.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. V.

16 Iunie 1937.

DECLARAȚIUNE DE CONVERSIUNE. — Creanță recunoscută. — Dacă creditorul mai are deschisă calea acțiunii cambiale. — Soluțiune afirmativă. (Art. 13 legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934).

Deși legiuitorul a dat creditorului posibilitatea de a-și executa creanța pe baza unui certificat confirmând recunoașterea datoriei, investit cu formula executorie, aceasta constituie numai o facultate pentru creditor și el poate, oricând, atât timp cât dreptul său nu este prescris, să-și valorifice acest drept în justiție, nici un text de lege neîmpiedicându-l de a lua inițiativa unei asemenea acțiuni.

(Elena și Colonel T. C. Orezeanu cu Aretia Demetrian).

CURTEA: Asupra apelurilor de față.

Având în vedere actele dosarului, susținerile orale și concluziunile scrise ale părților din care se constată în fapt următoarele:

Soții Elena și colonel T. C. Orezeanu contractând față de reclamanta Aretia Demetrian un împrumut de 800.000 Lei în baza a două cambii și intervenind legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, au făcut în termen declarațiile de asanare prevăzute de această lege, declarând că înțeleg să beneficieze de dispozițiunile ei — în ceiace privește această datorie.

Creditoarea face declarațiune, conform art. 40 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane, prin care arată că nu înțelege să accepte modul de lichidare prevăzut de lege în ceiace privește creanța ce are contra soților Orezeanu, iar la 19 Februarie 1936 cu petiția înreg. la Nr. 3720/934, chiamă în judecată cambială în fața Tribunalului Ilfov S. II. comercială, pe debitori cerând să fie condamnați solidari, la plata sumei de 800.000 Lei ce-i datorează în baza celor două cambii scăzute la 1 Decembrie 1932, cu dobânzi legale dela scadența cambiilor și până la efectivă achitare, plus taxele procesului, cheltuieli de judecată și onorar de avocat, în sumă de 30.000 Lei.

Tribunalul prin sentința Nr. 2100 din 18 Noiembrie 1936 admite în parte acțiunea, stabilește că Elena Orezeanu este debitoare agricolă în sensul art. 1 al

legii din 7 Aprilie 1934, iar Col. T. C. Orezeanu este în sensul art. 79 ale aceleiași legi și-i obligă să plătească în mod solidar, reclamantei suma de 724.461 Lei, rest datorat din valoarea celor două cambii, emise la 1 Iunie 1932, în condițiunile art. 43 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane, plus 5 500 Lei cheltuieli de judecată.

În contra acestei sentințe se introduc apelurile de față, conexe prin jurnalul Nr. 2725 din 11 Martie 1937, susținându-se de către debitori că greșit prima instanță a dat soluțiunea de mai sus întrucât împrumutul în discuție este civil și dobânzile aferente nu puteau fi comerciale, cum a hotărât Tribunalul, ci tot civile și solicită a se încuviința în cauză efectuarea unei expertize — supliment de expertiză — pentru a se constata quantumul dobânzilor civile legale până la 19 Aprilie 1932, iar dela această dată, quantumul dobânzii legale prevăzută de legile de asanare, la suma de mai sus, iar prin cel de al II-lea motiv, aceiași apelanți obiectează că nu puteau fi obligați la plata cheltuielilor de judecată, deoarece acțiunea creditoarei nu numai că era prematură — exigibilitatea creanței fiind prorogată prin voința legii — dar hotărârea judecătorească pe care înțelege să o obțină este și inutilă, de vreme ce creditoarea avea deja la dispoziție un titlu executor și anume declarațiunea de asanare a lor, care putea fi investită cu formula executorie.

Creditoarea, prin motivele scrise ale apelului său — preinde că dobânzile la sumele datorate de soții Orezeanu sunt mult mai mari decât cele acordate de tribunal și că speșele de judecată, acordate de aceeași instanță sunt derizorii, față de cheltuielile necesitate pentru timbrarea acțiunii, cambiilor, taxele de portărei și onorariul de avocat plătit și cere majorarea lor la suma de 27.000 Lei.

În ceiace privește primul motiv de apel, creditoarea, prin procuratorul său, a declarat în instanță, în ședința dela 31 Mai 1937, că renunță la acest motiv.

Având în vedere că Tribunalul, pentru a da soluțiunea amintită mai sus, constată că datoria este anterioară datei de 18 Decembrie 1931, că debitorii îndeplinesc condițiunile cerute de legea lichidării din 7 Aprilie 1934; că, reclamanta nu a acceptat modul de lichidare prevăzut de Cap. I. al legii și ține seama de actul de expertiză întocmit în cauză de DI I. Constantinescu, numit în acest sens prin jurnalul Nr. 4336 din 26 Martie 1936 și de jurământul decizoriu deferit părților, din care rezultă că aceștia, până la data de 1 Septembrie 1933, au plătit cu titlu de dobânzi suma de 672.000 Lei.

Având în vedere că în cuprinsul raportului de expertiză efectuat în cauză se constată într'adevăr că

data nașterii creanței pentru care reclamanta deține cele două înscrisuri cambiale, este de 1 Iunie 1927 pentru 600.000 Lei și 1 Decembrie 1926 pentru 200.000 Lei și că dobânzile plătite efectiv la aceste împrumuturi, nu au fost cele legale comerciale sau civile din acel timp, ci altele convenționale, așa că aceste dobânzi depășesc pe cele legale cu suma de 75.538 Lei, sumă ce a și fost imputată de prima instanță asupra capitalului.

Considerând că în ceiace privește susținerea apelanților debitori că Tribunalul, la darea sentinței de mai sus, trebuia să țină seamă la recalcularea dobânzii de dobânzile civile și nu de cele comerciale, această susținere se privește ca neîntemeiată și se înlătură, întrucât după cum s'a arătat mai sus, suma reclamată de creditoare se datorează pe baza a două cambii și potrivit dispozițiilor codului de comerț, emiterea unei cambii constituie un act de comerț, independent de natura contractului care se leagă — interesele comerciale pentru suma din cambie fiind datorate chiar dacă nu s'a făcut protest, iar art. 45 din legea dela 7 Aprilie 1934 prin dobânda legală a prevăzut dobânda legală comercială în privința datoriilor comerciale contractate pe bază de cambii, cum este cazul în speță.

Că în această situațiune, cererea de a se efectua în cauză un supliment de expertiză, în vederea stabilirii quantumului dobânzilor civile plătite de dânsii, devine inutilă.

Având în vedere că prin cel de al II-lea motiv de apel, debitorii pretind că acțiunea cambială introdusă de reclamantă este prematură și hotărârea inutilă de vreme ce creditoarea avea la îndemână un titlu executor pus la dispoziție chiar de legea din 7 Aprilie 1934.

Având în vedere că prin art. 13 al acestei legi, se prevede într-adevăr că „creditorii cari nu au titluri executorii, dar a căror creanță a fost recunoscută în existența ei, în totul sau în parte, prin declarațiile de asanare, vor putea proceda, în limita recunoașterii, la executare, pe baza unui certificat al instanței unde s'a făcut declarația, investit cu formula executorie“ executarea făcându-se în toate cazurile în limitele reducerilor prevăzute de lege.

Considerând însă că legiuitorul, deși a dat creditorului posibilitatea de a-și executa creanța pe baza unui certificat conținând recunoașterea datoriei, investit cu formula executorie, aceasta constituie numai o facultate pentru creditor și el poate, oricând atât timp cât dreptul său nu este prescris, să-și valorifice acest drept în justiție, nici un text de lege neîmpiedicându-l de a lua inițiativa unei asemenea acțiuni.

Că deci și cel de al doilea motiv invocat de de către debitori este neîntemeiat și Curtea urmează a-l respinge ca atare.

Având în vedere că în ceiace privește apelul introdus de către reclamanta creditoare Aretia M. Demetrian, aceasta se plânge prin cel de al II-lea motiv — la primul motiv renunțând la ședința dela 31 Mai, după cum s'a arătat mai sus — că suma de 5.000 Lei, acordată de Tribunal, drept spese de judecată, este derizorie față de cheltuelile necesitate de acest proces.

Având în vedere că prima instanță, la acordarea lor, a ținut seamă de taxele de timbru plătite la acțiune și de disp. art. 75 și 76 din legea lichidării datorilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Că examinând actele și lucrările dosarului și apreciind Curtea găsește ca bine fixată cifra de 5.000 Lei drept cheltuieli de judecată și o menține.

Având în vedere și celelalte motive de fapt și de drept din sentința apelată, pe cari Curtea, examinându-le și găsindu-le juste și întemeiate, le adoptă în totul.

Că așa fiind, ambele apeluri se privesc ca nefondate și în consecință cată a fi respinse ca atare.

Pentru aceste motive

În numele legii Decide:

Respinge apelurile.

Imprimare, Registre, Rechizite, etc. etc.

Procurați

NUMAI dela

Tipografia, Librăria,

C o m p a c t o r i a

„Dacia Traiană“, Sibiu

Piața Unirii Nr. 7.—Telefon Nr. 168.